

Ressurshefte: Bravo Level Up

Raskt og enkelt - eller et større prosjekt? Til flere av stasjonene i ukeplanen for Level Up finnes det aktivitetsforslag som gjør at dere kan utdype begrepene fra ord- og bildekortene i andre aktiviteter utenom Bravo-runden. Gjør ulike hobbyaktiviteter, lær tegn til ordene, spill lotto og lek med nye begreper, flere språk, noter og mengder.

Aktiviteter

- gir rom for samtale

Aktivitetene i dette heftet utdyper stasjonene i Bravo-runden. Noen av arkene i dette heftet fungerer som instruksjoner, noen kan dere bruke som rammer til egne kunstverk og fra andre kan dere klippe ut det dere trenger. Barna elsker å gjøre ting sammen med deg, og ekstra gøy blir det når de får bruke ordene og bokstavene/lydene de nettopp har lært.

Om barnas finmotorikk ikke innfrir kravene til aktivitetene er det bare å hjelpe dem så mye de trenger. Gleden over å ha laget noe sammen er den viktigste!

Lottokortene kan brukes til å koble ord og bilder, spille lotto og memory eller samle på dem etterhvert som aktivitetene er gjennomført.

intempo.no

Nettsiden vår er proppfull av informasjon til deg som leker Bravo-leken. Har du sett nettkurset vårt? Her lærer du enda mer om Bravo-runden, om hvordan du kan variere leken og om den teoretisk forankringen til Bravo-leken. Du finner også flere gratis ressurser og artikler tilpasset nettopp deg.

Sosiale medier

- Følg oss på facebook.com/bravoleken for å få med deg hva som skjer.
- Besøk youtube.com/bravoleken for å se instruksjonsfilmer, Bravo-TV og musikkvideoer
- Bruk #bravoleken på instagram for å vise hva dere har gjort sammen

bravo[®]

Norsk tegnspråk

Norsk tegnspråk er et genuint norsk språk som i 2009 ble anerkjent som et fullverdig språk i Norge. I 2013 snakker anslagsvis så mange som 20 000 personer i Norge tegnspråk, og 5000 av disse er døve. Norsk tegnspråk er et helt eget språk, og skiller seg fra svensk tegnspråk, dansk tegnspråk og alle andre tegnspråk i verden.

Små barn har et enormt potensial og kan lære svært mye, også tegnspråk. For noen er det å lære tegnspråk en nødvendighet, for andre kan det være en supplerende kommunikasjonsform. Felles for alle er at det er spennende å bli kjent med et gestuelt-visuelt språk som fungerer helt uavhengig av lyd. Ved bruk av tegnspråk blir all informasjon mottatt gjennom synssansen.

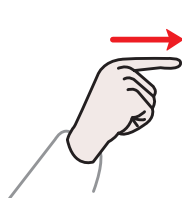
I norsk skriftspråk kan flere ord skrives likt, men ha ulik betydning. Et eksempel er å skrive på et kort eller at noe er kort. Dette gjelder også for tegnspråk. Tegn kan se like ut, men ha ulik betydning. Tegnene for bror og søster ser helt like ut. Hvordan skiller vi da tegnene fra hverandre? I tegnspråk gjør vi tegnet med hendene og uttaler det lydløst med munnen. Samtidig som du gjør tegnet for bror, sier du helt lydløst bror. For å vite hva som blir sagt må den som lærer både se på tegnet og på munnen til den som snakker. Dette gjelder for alle tegn. Mimikk er altså en viktig del av tegnspråket.

Bravo-leken i kombinasjon med norsk tegnspråk

Å kombinere Bravo-leken med tegnspråk kan gjøres på mange måter og det er kun fantasien som setter grenser. Når dere leker Bravo-leken viser dere til vanlig først ordene, bildene og deretter ordene igjen, før dere gjør en aktivitet. I Bravo-leken er variasjon et stikkord. En måte å variere på er å noen ganger bruke tegnene i stedet for bildene og de konkrete gjenstandene. Da kan dere vise ordene, deretter vise barna tegnene for de fem ordene, og så vise ordene igjen. Dere kan også leke kombinasjonsleker på puslestasjonen med å koble tegn og bilder eller gjenstander.

Håndalfabetet finner du på neste side. Når du bokstaverer på tegnspråk, setter du sammen bokstavtegn etter bokstavtegn og lar hånden bevege seg fra venstre til høyre. Å bokstavere sitt eget navn er en fin aktivitet for store og små!

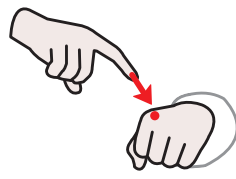
Tegnene er alltid vist med utgangspunkt i startposisjonen.

Bevegelsen utføres i pilens retning

Bevegelsen utføres to ganger

Den røde prikken viser sted for berøring

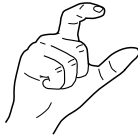
Den bølgede linjen angir spillende fingre

A

B

C

D

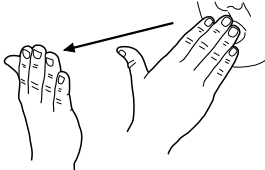
E

F

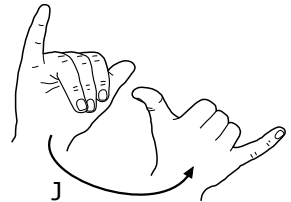
G

H

I

J

K

L

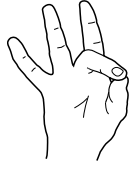
M

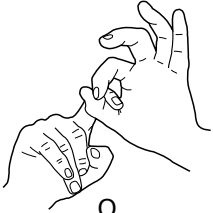
N

O

P

Q

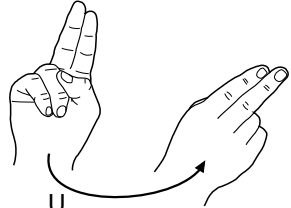
R

S

T

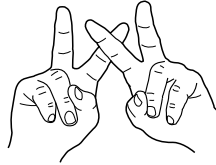
U

V

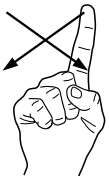
W

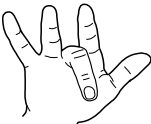
W

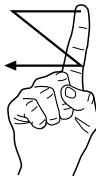
X

X

Y

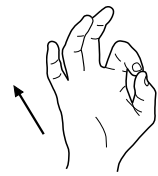
Z

Æ

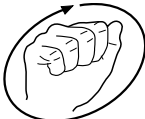
Ø

Ø

Å

Å

Norsk enhåndselfabet

Tegningene viser hendene sett fra mottakers synsvinkel. To varianter for bokstavene W, X, Ø og Å er tatt med.

© Møller Kompetansesenter 2002

Gjengitt av Intempo AS med tillatelse fra Statped, 2017.

Vi lager slektstre

Kategori: **Familie/Besteforeldre**

1 Dere trenger saks, hyssing, bilder av dere selv, lim, en grein og arkene med sirkler på.

2 Klipp ut sirklene og lim fast bilder. Lag hull med hullmaskin og tre i hyssing.

3 Heng opp på treet og snakk om de dere ser.

Tips!

- ✓ Bruk ord- og bildekortene i Bravo-runden og Skattejakt og pusle med navnelappene før dere henger de opp på treet.
- ✓ Lag gjerne et eget barnehagetre med bilder av barn og ansatte.
- ✓ Bruk bokstavkortene til å skrive navnene og finne forbokstavene deres.
- ✓ Snakk om hvem alle er. Hvem er din bestemor og min mamma? Her er din tante, som er min søster og fars svigerinne. Det er broren din og han er min sønn.

Vi lager egne kort

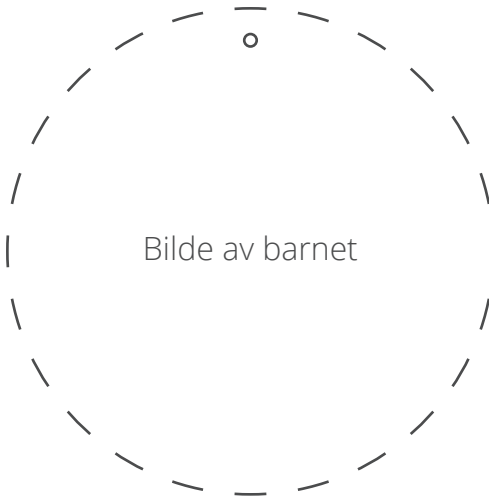
Ord- og bildekortene som finnes i Bravo-leken er et utvalg av de mest grunnleggende begrepene på bokmål og nynorsk. I Bravo Level Up er ordene på ord- og bildekortene felles for bokmål og nynorsk. Det finnes selvsagt mange flere spennende ord dere selv kan skrive både på bokmål, nynorsk, samisk og på mange andre språk.

Forslag til kategorier dere kan lage selv er navnene til alle i familien eller i barnehagen, ferieord eller grønnsakene på et helt nytt språk. Bruk en stor, kraftig, rød tusj og små bokstaver. Ordene skal være store på grunn av små barns umodne synssans og røde fordi det fanger deres oppmerksomhet. Etterlign skriften på de trykte kortene og vær helt sikker på at du skriver ordene riktig.

Det er lettere å skrive om filten er kvadratisk. Skjær eventuelt av en liten bit for finere og jevnere skrift på kortene. Svart tusj brukes dersom barnet er nyfødt eller svært svaksynt. Da er også tempoet på visningen lavere.

Se www.bravoleken.no for mer informasjon og bestill rød tusj og esken med blanke ordkort der.

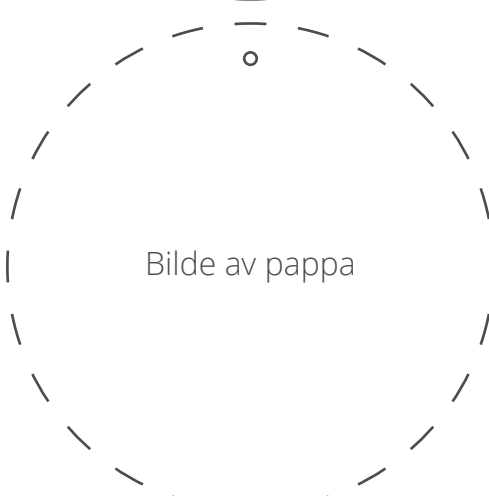

Bilde av barnet

Bilde av mamma

Bilde av pappa

Bilde av søsken

Bilde av søsken

Bilde av søsken

Vi lager rytmeinstrument

Kategori: **Lag rytmeinstrument**

1 Finn fram dorull, teip, silkepapir, linser og klistremerker. Teip enden på en dorull med kraftig teip og fyll opp en tredjedel med linser. Teip den andre enden etterpå.

2 Rull silkepapir rundt og fest på klistremerker. La barnet få så mye veiledning som det trenger!

3 Spill opp! Vi klarte det! Bravo!

Tips!

✓ Lek Bravo Skattejakt med ord- og bildekortene og let etter tingene du har gjemt.

✓ Bruk rytmeinstrumentet til å markere antall stavelser i navnene deres.

✓ Spill rytmen til sangene dere kjenner og liker godt.

✓ Kombiner aktiviteten med et bursdagsfeiring eller på karneval.

✓ Lær noteverdiene og bruk rytmeinstrumentet til å spille rytmene nedenfor.

Notelære og rytmer (se Bravo Kickstart for notekort)

åttendedelsnote
et halvt slag

firedelsnote
ett slag

Prøv å klappe/riste rytmene. Lag gjerne flere rytmer.

halvnote
to slag

helnote
fire slag

g-nøkkel

f-nøkkel

Syng, spill og rist rytmen

Kategori: Lag rytmeinstrument

Mikkel Rev

Tekst: Trad.
Melodi: Trad.

Mik - kel Rev satt og skrev på ei li - ta tav - le.
Tav - la sprakk, Mik - kel skvatt opp i pap - pas floss - hatt.

Fola fola Blakken

Åttendedelsnoter kan også skrives på denne måten.

Tekst: Nordahl Rolfsen
Melodi: Norsk folketone

Fo - la, fo - la Blak - ken! Nå er Blak - ken god og tritt.
Blak - ken skal bli god og mett. Å, fo - la, fo - la, Blak - ken!

Vi lager dyrehage

Kategori: **Villdyr/husdyr**

1 Du trenger saks, lim eller teip, dorull, papir og arkene med dyre-ansikter på.

2 Lim på farget papir rundt dorullen eller mal den i en fin farge. Klipp ut og sett på dyrehodet.

3 Se! Jeg har fått prøve å klippe og lime. Jeg har lært litt om dyrene, sett hvordan det skrives og hvilke bokstaver og lyder som er i ordene. Nå vil jeg leke enda mer!

Tips!

- ✓ Lag og lek med en hel dyrehage!
- ✓ Bruk ord- og bildekortene i Bravo-runden og pusle med dyrene.
- ✓ Gjem hobbiesaker og de ferdige dyrene og dra på Skattejakt for å finne dem.
- ✓ Undersøk sammen hvor klørne skal være, snuten, pelsen, ørene osv.
- ✓ Sorter dyrene etter farge, ekte størrelse, hvor de bor osv. Dere kan også telle dyrene, ørene, øynene osv.
- ✓ Lær lydene på bokstavene og dyrelydene.

Dyreregler

Hoppe, sa gåsa.
Danse, sa reven.
Så hopper vi,
så danser vi,
så setter vi oss ned.
En - to - tre,
på det fjerde skal det skje,
på det femte gjelder det,
på det sjetten smeller det!

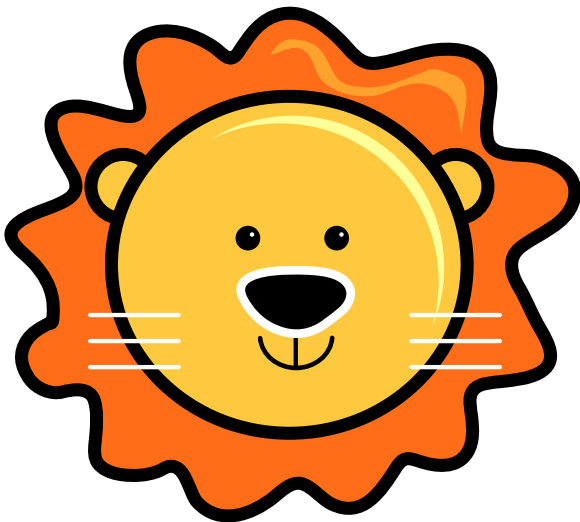
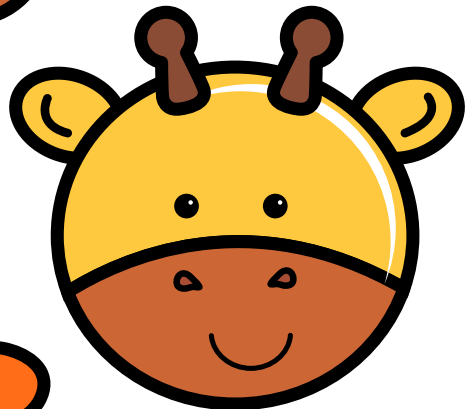
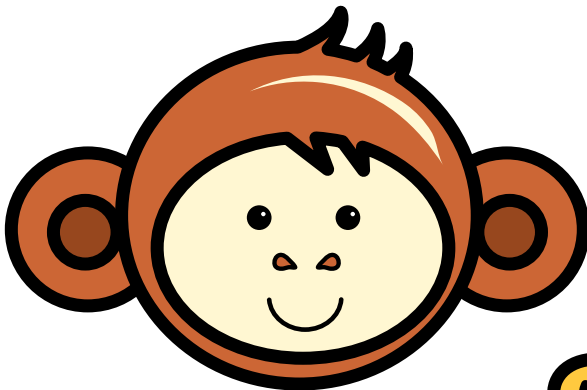
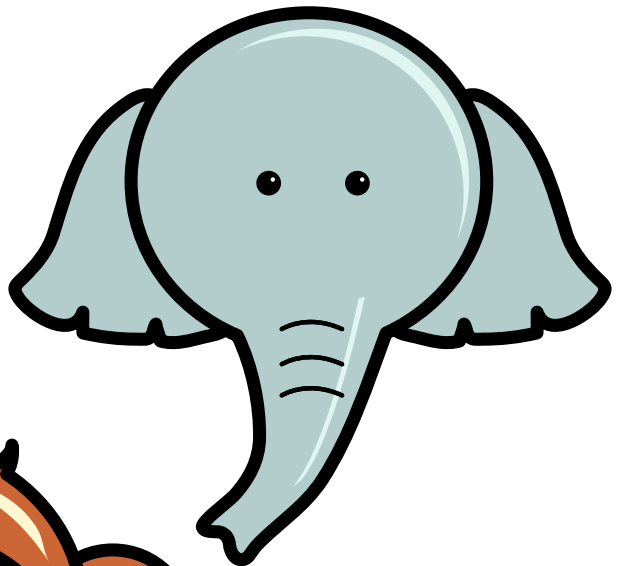
I verdensdelen Afrika
lister løva seg ut på jakt.
Sebraen gresser, men er på vakt.
Sjiraffen spiser blad fra toppen av et tre,
mens apekattene hoier og ler av det.
Den største av dyrene er en tung elefant,
og alt vi har sagt nå er helt sant.

Dyresanger

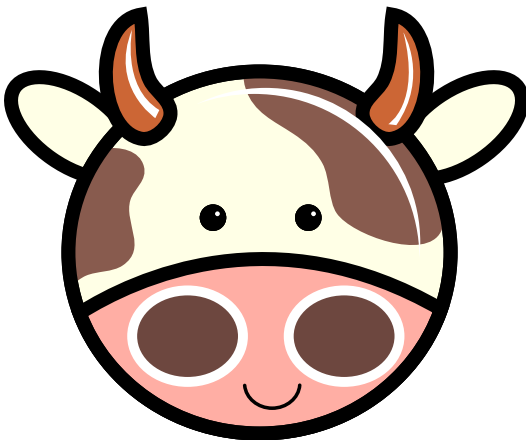
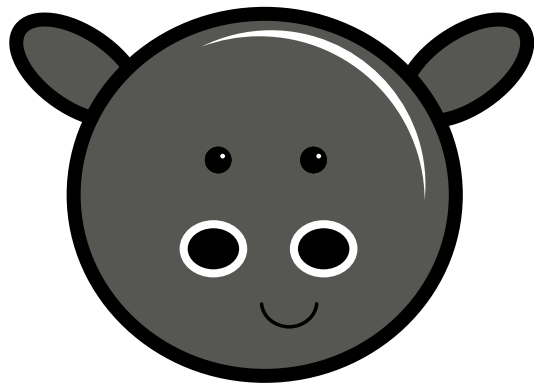
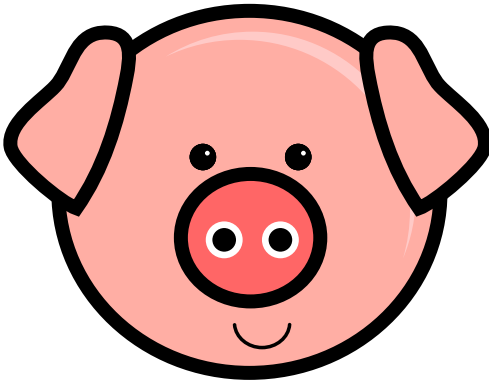
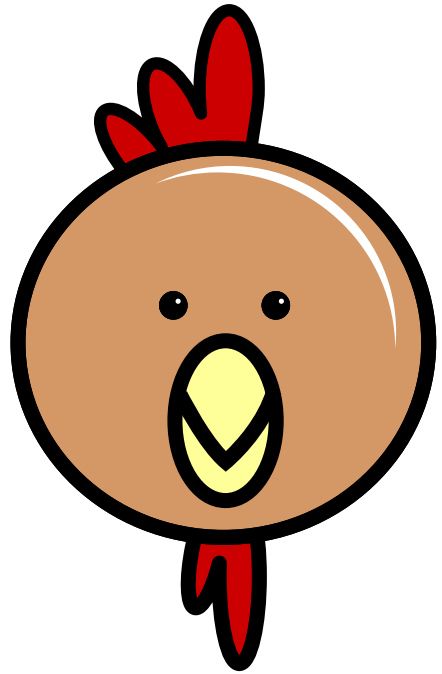
Bæ, bæ lille lam,
har du noe ull?
Ja, ja, kjære barn,
jeg har kroppen full.
Søndagsklær til far,
og søndagsklær til mor,
og to små strømper til bittelille bror.

En elefant kom marsjerende,
bortover edderkoppens fine spinn.
Syntes at veien var sjarmerende,
så han ville ha med seg en liten venn.

Klipp oss ut!

Klipp oss ut!

Vi lærer mengder og regner

Kategori: Mengdekortene

1 Du leker med mengdekort på samme måte som med ord- og bildekort. Finn fem kort med mengder og tall på og si: "Nå skal du få se mengdene." Så viser du prikkene i hurtig tempo.

2 Snu kortene og vis tallene. Vis kortene både i rekkefølge og i tilfeldig rekkefølge.

3 Når dere har blitt kjent med mengdene og tallene kan du velge ut mengdekort som dere enkelt kan lage regnestykker med. Se forslag til regnestykker under.

Tips!

- ✓ Pusle antall gjenstander med riktig tall-/mengdekort.
- ✓ Tell ting dere finner i bøker eller ute på tur.
- ✓ Snakk om hva som er "mer og mindre", "større og mindre" og "flere og færre".
- ✓ Sorter kort og gjenstander etter farge, form og type.
- ✓ Let etter gjenstander i ulike rom og med ulike plasseringer som bak, foran, over og under.
- ✓ Se og hør mengdesangen: www.youtube.com/bravoleken

Regnestykker

Legg siden med prikker opp og velg regnesymbol til å ha mellom kortene. Pusle de ulike variantene og se at barnet gradvis har lyst til å hjelpe deg med å legge svaret på plass.

Addisjon og subtraksjon:

$$\begin{array}{ll} 2 + 3 = 5 & 7 + 3 = 10 \\ 5 - 3 = 2 & 10 - 7 = 3 \end{array}$$

Multiplikasjon og divisjon:

$$\begin{array}{ll} 6 : 3 = 2 & 20 : 5 = 4 \\ 2 \times 3 = 6 & 5 \times 4 = 20 \end{array}$$

Større enn, mindre enn og ukjente:

$$\begin{array}{ll} 6 > 3 & x + 3 = 5 \\ 10 < 12 & x = 5 - 3 \\ & x = 2 \end{array}$$

Tellelek

Barna stiller seg på en strek. En voksen leser regla og bestemmer hva som er på hver side av streken, f.eks. troll på den ene siden og heks på den andre. Hver gang må barna velge side.

1 - 2 - 3
Hva tror du vil skje?
4 - 5 - 6
Kommer troll eller heks?
7 - 8 - 9
Vil du ake eller gå på ski?
10 - 11 - 12
Vil du høre vals eller rock'n'roll?
13 - 14 - 15
Har du funnet eller gjemt 'n?
16 - 17 - 18
Hvem er størst, musa eller katten?
19 - 20
Må vi ha shorts eller lue?

Vi lærer engelsk

Kategori: **Colours/body parts**

1 Når dere leker med engelske kort, sier du dette: "Nå skal du få se kroppsdeler på engelsk. Kroppsdeler heter body parts". Presenter som vanlig i hurtig tempo.

2 Lag flere kort på engelsk eller andre språk. Se esken med blanke kort for egne ord og flere språk på www.bravoleken.no.

3 Bruk mengdekortene til å lære tallene på engelsk.

Tips!

- ✓ La barnet få lære engelske ord eller andre språk i dagligdage situasjoner.
- ✓ Lær regler og sanger på flere språk. Tegnspråk er et eget språk og kan læres av alle uavhengig av alder og funksjonsnivå.
- ✓ På youtube finner dere mange av de norske barne-sangene også på engelsk.
- ✓ Om du ønsker å lære barna flere engelske ord, kan du bruke bildesiden av kortene. Bla hurtig og si hva det heter på engelsk.

Colours

The spider is black,
it climbs up the rack.
Strawberries are red,
I have sheets in my bed.
The leaf is green,
you're the prettiest I've seen.
Orange is the carrot,
and the feathers of a parrot.
The daffodil is yellow,
can you play the cello?
The sky is blue,
and I love you!

Body parts

] : Head, shoulders,
knees and toes,
knees and toes. :]
Eyes and ears and
mouth and nose.
Head, shoulders,
knees and toes,
knees and toes.

Visste du dette?

Union Jack er navnet på flagget til Storbritannia.

Stars and Stripes er navnet til det amerikanske flagget.

På britisk engelsk skriver vi **colour**.
På amerikansk engelsk skriver vi **color**.

Union Jack

Stars and Stripes

Bøtteakvarium ved sjøen

Kategori: Ved sjøen

1 Du trenger bøtte og spade, støvler, hov, redningsvest og en turkamerat! Ta med kortene og dra på tur til sjøen!

2 Ved sjøen kan dere finne mange ting i fjæra og i vannet. Fyll bøtten med vann og lag deres eget lille akvarium med tang og krabber.

3 Ta med skjell, steiner og rekved hjem. Kanskje kan dere lage noe av det dere har funnet?

Visste du dette?

Brakkvann er en blanding av ferskvann og saltvann. Du finner brakkvann der elver går ut i fjorden eller havet.

Krabben har sansehår på beina og på kroppen som hjelper den til å se, høre, smake og kjenne. Krabben går derfor sidelengs, slik at beina kan oppdage farer og trekke seg raskt tilbake samme vei som den kom.

Sjøstjerner har vanligvis fem armer, men kan ha opptil 20 armer. Dersom en arm faller av, kan en ny vokse ut igjen.

Blæretang liker ikke bølger så godt. Den trives best i steinete områder og sammen med andre tangarter.

Tips!

- ✓ Kategorien passer til Bravo-runden når dere er hjemme.
- ✓ Ved sjøen kan det være en god idé å leke Skattejakt og se om dere kan lete etter de ulike tingene.
- ✓ Lag et krabbeløp! Alle finner hver sin krabbe. Lag en startstrek og en målstrek ca. 30 cm fra hverandre. Sett krabbene sidelengs på startstrekken og la startskuddet gå ved at alle gir krabben sin et puff i riktig retning. Hvem vinner?

Vi lager navneskilt

Kategori: **Hobbysaker**

1 Finn fram saks, fargeblyanter, klistremerker, hyssing og aktivitetskortene med rammer på. Tegn noe fint og skriv navnet ditt.

2 Når dere er ferdige med dørskiltet bruker dere hullmaskin og lager hull slik at dere kan tre i hyssing.

3 Nå er du ferdig! Heng skiltet på plassen din, på stolen din eller på døra til rommet ditt.

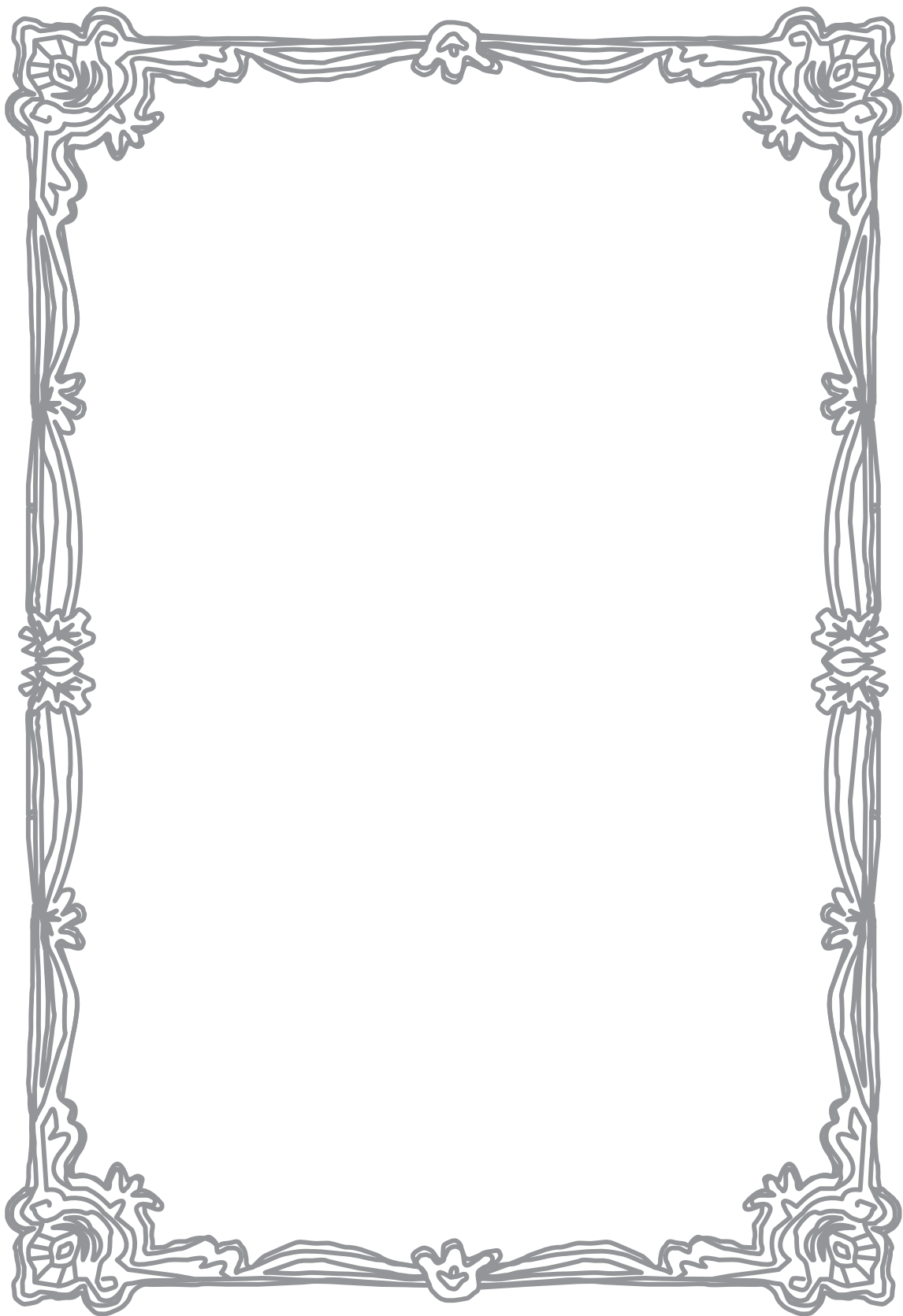
Tips!

- ✓ Bruk ord- og bildekortene og lek Bravo Skattejakt
- ✓ Lag egne rammer og flere skilt. Kanskje kjenner du noen som ønsker seg et?
- ✓ Bruk klistremerke-bokstaver til å skrive navnet.
- ✓ Tegnspråk kombinerer kommunikasjon og finmotorikk. Lær tegnene til hvert ord, som du finner på baksiden av ord- og bildekortene. Se også eget ark for håndalfabetet.

Har dere prøvd disse finmotoriske øvelsene?

Alt et barn skal lære, må det øve på. Vår oppgave er å legge til rette for tid og plass til frilek, hverdagsmotorikk og sansemotoriske aktiviteter. Ved å leke Bravo-runden eller Skattejakt får barnet øve på å åle, krabbe, snurre, rulle, henge og fly som er grovmotoriske ferdigheter. Etterhvert som barnet utvikler seg kan vi introdusere flere daglige finmotoriske utfordringer. La det bli til en lek som dere gjør sammen, for du må alltid være tilstede som motivator og for sikkerhets skyld. Husk at små og skarpe ting som knapper, perler og saks bare skal brukes sammen med en voksen!

- ✓ å gripe en leke
- ✓ å ta i mot ulike størrelser og konsistenser
- ✓ rive i papir
- ✓ plukke småsaker med pinsettgrep
- ✓ kaste og sparke ball
- ✓ skru lokket igjen på et glass
- ✓ øve på å kle på seg selv
- ✓ tre tråd gjennom en stor perle eller hullet i dørskiltet dere har laget sammen
- ✓ dra opp glidelåsen i utedressen etter at noen har festet den først
- ✓ kneppe knappene i jakka
- ✓ klippe med saks sammen med en voksen

Vi lager meisebolle

Kategori: **Frø, gryn og nøtter**

Utstyr dere trenger

gryte

sleiv

hyssing

kartong/nett/former

Ingredienser

1 dl delfiafett eller

Flott matfett

1 dl havregryn

1 dl solsikkefrø

1 dl knuste mandler

sammalt mel til litt

deigete konsistens

Kjøttmeis

- 1** Smelt fettet forsiktig på lav varme.
- 2** Ha i gryn, frø og mandler og bland godt.
- 3** Hell over i kartong eller beger og sett kaldt. Husk å støpe hyssingen tvers gjennom hele meisebollen. Når det er stivnet kan du ta av emballasjen og henge opp i en hyssing eller i et nett ute.

Tips!

- ✓ Varier med tørket frukt, andre frø og gryn. Ikke gi fuglene hvit kokosmasse, saltet eller krydret mat.
- ✓ Prøv å trykke massen ned i pepperkake- eller muffinformer
- ✓ I Bravo Kickstart finner du flere kort med fugler på.
- ✓ Lån en fuglebok på biblioteket og lær navnene på enda flere fugler.

Vi spiller lotto og memory

Kategori: **Alfabetkortene/bildekortene**

1 Bokstavlotto: Her bruker dere forbokstav og bildekortene. Si bokstavlyden, vis bokstaven og la barnet finne hvilket bilde den passer til. Barnet ser på munnen din, så vær tydelig i mimikken når du uttaler ord og bokstaver. Barnet vil naturlig gjenta det du sier om det ønsker.

2 Memory: Legg bildekortene med bildesiden ned. Prøv å finne de som hører sammen.

3 Dyrelotto: Skriv ut lottobrettene fra ressursiden. Finn frem bildekortene av husdyr og villdyr og legg de med bildesiden ned i en haug på bordet. Bland godt. To til fem spillere kan delta, og det er hver sin gang å trekke ett kort fra haugen. Den som har bildet får kortet og legger det på plass på lottobrettet. Førstemann til fullt Brett roper Bravo-lotto! NB! Laminér gjerne bildekortene og brettene så holder de lenger og da kan dere spille flere ganger!

Tips!

- ✓ Syng og dans alfabetdansen. Se og hør: www.youtube.com/bravoleken
- ✓ Husk på å leke i korte økter, og med en aktivitet om gangen.
- ✓ Feire sammen etter endt lekeøkt!

Alfabetdansen

Melodi: Det satt to katter på et bord

Aa for armer, Bb for bein, se der er en Cc. Dd for danse, Ee for 1,

Ff for flyturen. Gg for glad, og Hh for hopp, li kan strekkes uten stopp. Jj for jubel,

Kk for krabb, Ll når hunden gir sin labb. Mm for mage, Nn for natt, Oo for operasang,

Pp for plaske, Qq for ku, rulle gjør vi rundt på Rr, Ss, Tt og Uu.

Vv for vinkel, Ww, Xx, Yy, Zz, kan vi skrive ned.

Ææ for ærfugl, Øø for øy, Åå leke Bravo det er gøy.